

Політичний світ України

Саміт Україна – ЄС

Напевно, однією із найбільш резонансних та очікуваних подій місяця став саміт Україна – ЄС, який проходив у Брюсселі 25 лютого. Після 2 років європейської «ізоляції» (нагадаємо, останній візит В.Януковича до Брюсселю відбувся у 2010 році) цей саміт можна вважати певним проривом у двосторонніх відносинах. Європа в черговий раз дала зрозуміти, що все в наших руках. Серед УМОВ, які висунули Києву, не було нічого несподіваного: в першу чергу, це вирішення справи Ю.Тимошенко та Ю.Луценко, внесення змін до виборчого законодавства, реформування судової гілки влади. Проте найважливіша умова – повинні бути реалізовані усі вимоги.

Як сказав Ш.Фюле: «... Доки не виконанні усі вимоги, вважайте, не виконана жодна». Тож питання в тому, чи вистачить українській владі політичної волі для виконання поставлених умов. Якщо до травня ЄС не побачить відчутних зрушень в Україні, Угода про асоціацію не буде підписана цієї осені. Як зазначають більшість експертів, якщо Угоду не підпишуть у 2013 році, то найбільш ймовірно, що наступного разу до цього питання повернуться не раніше 2015 року, тобто вже після президентських виборів в Україні. Є й більш песимістичні думки, якщо Угоду не підпишуть зараз, то цього вже не відбудеться ні в короткостроковій, а ні в середньостроковій перспективі.

Ще однією позитивною новиною Саміту стала домовленість про виділення Євросоюзом макрофінансової допомоги Україні у розмірі 600 млн євро. Правда це відбудеться лише за умови, якщо Україні вдасться відновити співпрацю з МВФ. Окрім, цього Україні також потрібно модернізувати ГТС.

Україна – США: потепління не настає

На відміну від Європи США набагато жорсткіше висловлює свою позицію щодо ситуації в Україні. Так, цього місяця в одному із інтерв'ю экс-посол США в Україні Стівен Пайфер заявив, що навряд чи найближчим часом Б.Обама зустрінеться із В.Януковичем, з огляду на ситуацію в Україні. Дослівно він сказав наступне: "Україні, яка **прямує вбік ще однієї Білорусі замість другої Польщі**, буде складно привернути до себе увагу адміністрації Обама. Особливо, враховуючи пріоритетні напрямки в зовнішній політиці, з якими доводиться сьогодні розбиратися Білому дому".

Більше того, Стівен Пайфер заявив також проте, що Конгрес США розглядає можливість застосувати «закон Магнітського» і до України.

Верховна рада: хроніки «блокади»

Цього місяця депутати Верховної Ради влаштували собі «канікули». Заплановане на 5 лютого відкриття чергової сесії ВРУ так і не відбулось. Опозиційні сили на чолі зі партією «УДАР» заблокували трибуну. Головна вимога: введення в дію системи для голосування «Рада-3», яка дозволить забезпечити персональне голосування депутатів. Також опозиція вимагала від влади підтвердити курс України на євроінтеграцію та декриміналізувати статті, за якими засуджено Ю.Тимошенко та Ю.Луценко. Протягом перших днів «блокади» було також зібрано [підписи](#) за відставку В.Рибачака. Також [опозиція заявила](#) про те, що зареєструвала закон про імпичмент президента, проте на сайті ВРУ жодних відомостей про це не було.

Після тривалого періоду переговорів представники влади та опозиції узгодили компромісний варіант угоди. В якій, зокрема, вже не йшлося а ні про «Раду-3», а ні про лідерів опозиції. [Текст домовленості](#) звучить наступним чином: якщо в ході голосування депутати зафіксують випадки неперсонального голосування, спікер повинен надати їм слово.

Після цього, якщо депутат, карткою якого голосували інші депутати, після оголошення спікером його прізвища, не присутній у сесійній залі, то ця картка вилучається. Тоді розглянутий проект закону повертається на переголосування.

До останнього інтрига із розблокуванням зберігалась. Тож багато хто з експертів навіть почав говорити про можливість проведення дострокових виборів до Парламенту. Адже, нагадаємо, згідно Конституції України, у випадку якщо ВРУ не збирається на засідання протягом 30 днів, Президент має право розпустити її.

Вже після розблокування Ради, [опозиція ініціювала](#) збір підписів під резолюцією за недовіру уряду, для того, щоб в максимально короткі строки розглянути це питання на засіданні.

В Україну приїхав «ревізор»

Цього місяця із черговою місією Україну відвідали представники МВФ. Очевидно, що ще за довго до зустрічі обидві сторони точно знали, яким буде результат. Проте, надія помирає останню. Місія що прибула 29 січня, і працювала до 12 лютого, була суто технічною. Тобто жодних рішень вона не могла прийняти, мета приїзду була вивчити ситуацію. Як і очікувалось, МВФ продовжує наполягати на виконанні своїх умов. Зокрема, підвищенні цін на газ для населення, реформуванні банківського сектору економіки та переході до плаваючого курсу гривні. Про більш конкретні результати роботи жодна із сторін не повідомляє.

Українська сторона очікує, що наступний візит МВФ в Україну відбудеться вже в березні цього року. Проте представники Валютного фонду не дають ніяких конкретних обіцянок та поки що не говорять про остаточну дату візиту.

Інвестиційний клімат в Україні: стрімке погіршення ситуації

Сума Чакрабарті

Президент [ЄБРР Сума Чакрабарті](#) заявив, що в останні місяці інвестиційний клімат в Україні значно погіршився. Головні причини – неефективна робота податкової, митної та судової систем.

У разі, якщо бізнес-клімат не почне покращуватись, ЄБРР може скоротити фінансування державних програм. У першу

чергу, це пов'язано із тим, що ЄББ має певну

пропорцію щодо фінансування державних та приватних проектів, яка становить 30:70, відповідно. Однак, якщо кількість заявок від бізнесу не збільшиться, то Україна може не отримати фінансування для державних програм.

«Придністровське питання»: переговори, що так і не відбулись

19 лютого, у Львові мали відбутись переговори по Придністровському питанню, де серед запрошених мали бути В.Філат, прем'єр-міністр Молдавії, та Є.Шевчук Президент Придністровської Молдавської республіки.

[На думку експертів](#), той факт, що Україна, в межах свого головування в ОБСЄ, визначила «придністровський напрямок» як один із своїх пріоритетів, свідчить про те, що українська влада, врешті, зайняла консолідовану позицію із Заходом.

Чому В.Філат та Є.Шевчук не приїхали, так і не зрозуміло. Про те, як припускають експерти, це пов'язано із тиском Москви, яка прагне вирішити це питання на свою користь.

Україна – Молдова: конфлікт інтересів

Двосторонній конфлікт між Україною та Молдовою щодо оподаткування молдавського дивина (аналог коньяку) тягнеться вже давно. [Суть конфлікту](#) полягає в тому, що на думку молдавської сторони, Україна дискримінує імпорт дивина, застосовуючи до нього до нього більш високу ставку акцизу, а ніж до аналогічного продукту – коньяку.

Відповідно, Молдова повідомили секретаріат СОТ про дискримінацію дивина. Але, як вважають експерти, такі дії Молдови стали реакцією на те, що [Україна подала](#) до секретаріату СОТ запит щодо консультацій з Молдовою щодо справляння нею імпортного збору за забруднення навколишнього середовища.

У 2011 році було досягнуто домовленостей щодо скасування дискримінацій. Проте, вже ВРУ все ж прийняла закон, згідно якого зберігаються різні акцизні ставки для коньяку та для дивина.

«Газове питання»: що робити і хто винен?

Цього місяця [Олександр Медведєв](#) в інтерв'ю Financial Times заявив, що Україна має сплатити «Газпрому» \$7 млрд. за недобраний газ.

У січні 2013 року "[Газпром](#)" виставив "[Нафтогазу](#)" рахунок на 7 мільярдів доларів за невідібрані обсяги газу в рамках умови "бери або плати" за контрактом від 2009 року. "Нафтогаз" заявив, що заплатив за весь газ, фактично поставлений "Газпромом" 2012 року, і не вважає справедливими вимоги "Газпрому" щодо невідібраних обсягів.

Згодом, ці слова були підтверджені [Президентом України](#), В.Януковичем, під час «Діалогу з країною».

Як стало відомо, в 2013 році [Україна планує скороти](#) закупки газу в Росії до 18-20 млрд. куб.метрів.

Ще одна цікава новина пов'язана із **Енергетичним співтовариством**. Ще на початку лютого [Україна заявляла](#) про те, що приєднання до Енергетичного союзу стало важливим кроком на шляху до євроінтеграції, та просила у колег-європейців допомоги під час переговорів із Москвою. А вже під час «Діалогу з країною» [В.Янукович заявив](#) про те, що варто переглянути доцільність перебування України в цій організації.

Ще одна цікава новина пов'язана із газотранспортною системою. [За інформацією у ЗМІ](#), Україна планує створити з Росією двосторонній консорціум з управління українською газотранспортною системою, без включення європейської сторони у цей процес.

Світова політика

ЕС і США: нова зона вільної торгівлі не за горами?

Б.Обама

Лідери США та ЄС виступили з ініціативою створення зони вільної торгівлі. На [думку Б.Обами](#), це допоможе швидше справитись із наслідками економічної кризи країнам, які дають більше 54% світового ВВП.

Очікується, що переговори розпочнуться вже в березні 2013 року, а сама угода буде підписана в 2014 році. Своє занепокоєння щодо планів США та ЄС висловили [країни Азії](#). Зокрема, Японія, Китай та Південна Корея заявили про те, що теж хочуть створити свої регіональні торговельні союзи.

Вибори в Італії: приємна несподіванка

Вибори в Італії були однією із найбільш інтригуючих подій місяця для європейців. У першу чергу з огляду на економічну ситуацію, що склалась в країні. Оскільки рецепт «лікування» економіки значно різниться, в залежності від того, хто стане прем'єром. Найменш бажаним для Європи була кандидатура С.Берлусконі, який обіцяв, у випадку свого обрання, відійти від принципів жорсткої економії. У той же час, саме його рейтинг був найвищим з-поміж решти кандидатів.

Проте за результати виборів, переможцем стала Демократична партія на чолі із П'єром Луіджи Берсані. [На другому місці](#) з невеликим відривом – партія С.Берлусконі (29,18%). А «Громадянський список» Маріо Монті набрав всього 10,5%.

Європейський Союз продовжує розширюватись на Схід

Цього місяця Сербія та Косово перебували в епіцентрі уваги ЗМІ. По-перше, в лютому відбулась перша, з моменту проголошення незалежності Косово (2008), зустріч президента Сербії Томіслава Ніколіча та глави краю Косово Атіфете Яхьяга. Метою цієї зустрічі було активізувати та нормалізувати діалог між Белградом та Приштіною.

Другою новиною стало рішення Європарламенту про початок переговорів щодо приєднання Сербії до Європейського Союзу. Як відомо, найважливішою умовою приєднання Сербії до європейської спільноти є врегулювання відносин із Косово.

Проте, Белград заявив про те, що не готовий визнати незалежність Косово, навіть заради членства в ЕС. Тож поки що ситуація залишається не визначеною та не вирішеною.

Анкара – Брюссель: гра в піжмурки

Р.Ердоган

для яких дуже болючими є «міграційні питання».

Схоже, що переговори щодо вступу Туреччини до Європейського Союзу фактично зайшли в глухий кут. Після тривалого процесу адаптації законодавства відповідно до європейських норм, Туреччина до цього часу не має чітких перспектив щодо свого майбутнього в ЄС.

Головними противниками цієї інтеграції виступають в першу чергу Німеччина та Франція

Анкара втомилась чекати, тож заговорила з Європою мовою ультиматумів. [Спершу Р.Ердоган](#) звинуватив лідерів ЄС в тому, що вони не бажають приймати до себе мусульманську країну, але разом з тим, не мають сили волі сказати про це прямо.

А потім прем'єр-міністр заявив про те, що Туреччина може приєднатись до Шанхайської організації торгівлі, у випадку якщо ЄС не знайде вихід із нинішньої ситуації. Майже одразу після зави Р.Ердогана, [Париж сказав](#), що готовий переглянути свою жорстку позицію. Тож поки що залишається лише чекати на подальші дії Європи.

Урядова криза в Молдові: що буде з курсом на євро інтеграцію?

[Період політичної стабільності](#) в Молдавії не протримався і року. Доволі хитка урядова коаліція була створена в березні минулого року, а вже в лютому цього року фактично розпалась. Прем'єр-міністр В.Філат залишив коаліцію, звинувативши своїх партнерів у зраді інтересів. Такі дії, звичайно ж, викликали зворотню реакцію. І, врешті, країну накрило хвилею політичних скандалів. Поки що не зрозуміло, за яким сценарієм будуть розвиватись події. Загалом, можливі два варіанти: або ж правлячі партії домовляться між собою і відновлять роботу, або ж країну очікують перевибори.

Найцікавіше те, що за внутрішніми чварами мало хто звернув увагу на заяву ЄС: цього року з Молдовою не буде підписано жодних домовленостей. Очікувалось, що на цьогорічному Саміті Східного партнерства з Молдовою підпишуть Угоду про створення ЗВТ, угоду про лібералізацію візового режиму та Угоду про асоціацію.

Європейська сторона пояснює це суто технічними причинами. Але вже зараз можна передбачити, що у випадку перевиборів та приходу до влади лівих сил, політичний курс країни може змінитись.

Вибори у Вірменії: ілюзія демократії?

Чинний президент Вірменії Серж Саргсян отримав перемогу на президентських виборах, здобувши 58,64% голосів. Результат волевиявлення громадян не став несподіванкою. Ще до моменту голосування більшість експертів пророкували перемогу чинному президенту. [Проте експерти](#) вказують також і на те, що незадовго до виборів кандидати, які могли б стати серйозною конкуренцією зняли свої кандидатури, не пояснюючи причин. Представники опозиційних сил заявляють також про те, що фіксувались випадки порушення закону під час підрахунку голосів.

На думку ж представників ОБСЄ, президентські вибори у Вірменії пройшли прозоро і з повагою до фундаментальних прав. Зокрема, у [звіті](#) говориться наступне: "Кандидати могли вести кампанію вільно, а виборці могли робити свій вибір без перешкод. ЗМІ виконали свої зобов'язання щодо збалансованого висвітлення всіх кандидатів, які скористалися своїм ефірним часом повною мірою".

Уряд Болгарії подав у відставку

Після масових протестів населення щодо підняття тарифів на електроенергію та опалення, уряд Болгарії подав у відставку. «Я подаю прохання про відставку уряду. Я не хочу бути частиною влади, при якій поліцейські б'ють людей», - [сказав прем'єр-міністр](#) Болгарії Бойко Борисов.

Вибори на Кіпрі: перемога за правими

На президентських виборах перемогу здобув представник правоцентристської партії «Демократичний собор» Нікос Анастасіадіс. Сам [Анастасіадіс](#) прокоментував результати виборів так: «Кіпр проголосував на користь стабільності, єдності, надійності та змін».

Експерти прогнозують, що новобраний президент буде активно співпрацювати з європейськими партнерами, для того, щоб вивести країну із кризи. Нагадаємо, Кіпр підписав меморандум про взаєморозуміння із кредиторами ще в листопаді, проте для прийняття остаточного рішення ЄС чекав результатів виборів. Більшість експертів вважають, що обрання президентом Нікоса Анастасіадіса є хорошим знаком, оскільки, очікується, що йому вдасться домовитись із кредиторами.